

STORTINGET

Representantforslag 154 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Grunde Almeland, Guri Melby og Abid Raja

Dokument 8:154 S (2025–2026)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Grunde Almeland, Guri Melby og Abid Raja om en ny likestillingsmelding for frihet og feminisme

Til Stortinget

Bakgrunn

Likestilling forutsetter at alle mennesker har like rettigheter og reelle muligheter til å utvikle sine evner, ta selvstendige valg og delta aktivt i samfunnslivet, uavhengig av kjønn. Et likestilt samfunn bygger på prinsippet om at hver enkelt skal kunne leve sitt liv uten begrensninger som følge av kjønnsroller eller forventninger man ikke selv har valgt.

Forslagsstillerne legger til grunn at et fritt og inkluderende samfunn kjennetegnes ved at individet gis handlingsrom til å forme sin egen framtid. Dette innebærer et samfunn der mennesker først og fremst møtes som individer, og ikke defineres av kategorier som kjønn. Et fritt og likestilt samfunn må også ta på alvor flere likestillingsdimensjoner enn kjønn – et interseksjonelt perspektiv må legges til grunn. Det gir den enkelte mulighet til å trå utenfor tradisjonelle mønstre, følge egne ambisjoner og utforme et liv som samsvarer med egne mål og verdier.

Gjennom å styrke rammebetingelsene for like muligheter bidrar man til et samfunn der alle kan delta på like fot, skape sine egne muligheter og realisere sitt potensial. Dette er ikke bare et likestillingsmål, men et sentralt fundament for sosial bærekraft, demokratisk deltakelse og framtidig verdiskaping.

Polarisering og motstand mot feminisme og likestilling fremstår i dag som en bremsekloss for samfunnsutviklingen. Forslagsstillerne mener likestilling som grunnverdi er under press og at tilbakeslag og polarisering svekker muligheten for å nå sentrale samfunns mål. Når kjønn settes opp mot hverandre, og når minoriteter skyves ut av debatten, undergraves både demokratiet og samfunnets evne til å håndtere faktiske utfordringer. Denne typen motstand er ikke bare uheldig, den er i realiteten et ekko av et gammeldags syn på samfunnsroller og maktforhold som Norge for lengst burde være ferdig med.

Forslagsstillerne mener motstand mot likestilling er fundamentalt bakstreversk fordi den bygger på forestillinger om at likestilling enten ikke trengs, eller at fremskritt for kvinner skjer på bekostning av andre grupper. Slike motsetninger er kunstige og direkte skadelige; en politikk som stiller kvinner og menn opp som konkurrenter, svekker både likestilling og samfunnsutvikling som helhet. Et samfunn som lar slike holdninger få gjennomslag, risikerer stagnasjon både økonomisk, sosialt og demokratisk. Tvert imot viser forskningen at likestilling styrker verdiskaping, helse, arbeidsliv og demokratisk deltakelse. Derfor er motstanden ikke bare unødvendig – den er i strid med samfunnets beste.

Forslagsstillerne viser til at det er fullt mulig å motvirke polariseringen. Likestillingssenteret KUN fremhever at robuste fagmiljøer og en tydelig politisk satsing på likestillingsarbeid er blant de mest virkningsfulle virkemidlene for å sikre at ytterpunktene ikke får definere den offentlige samtalen. Regjeringen understreker det samme i meldingen om seksuell trakassering: Langsiktig arbeid med normer, maktbalanser og kjønnsstereotyper er avgjørende for å bygge et samfunn der alle kan delta trygt og likestilt. Forslagsstillerne mener dette vi-

ser at man ikke er maktesløs, men at Norge tvert imot har sterke institusjoner, god kunnskap og politiske verktøy for å dempe polarisering og fremme likestilling.

Forslagsstillerne viser til at det er lenge siden Stortinget behandlet en likestillingsmelding. Forrige gang var Likestilling i praksis – Like muligheter for kvinner og menn (Meld. St. 7 (2015–2016)), og forslagsstillerne mener mye har skjedd siden den gang, og dessverre har ikke alt gått i riktig retning. Det er behov for oppdatert kunnskap om likestilling bl.a. knyttet til økonomi, samfunnsdeltakelse og lederansvar, utdanning og arbeidsliv, foreldrepermisjon og forsørgeransvar og ulikhet knyttet til helse.

Forslagsstillerne mener at man trenger en ny større debatt om likestilling, der man får oppdatert fagkunnskap, og forslagsstillerne mener det gjøres best gjennom en ny likestillingsmelding, som bør ha et interseksjonelt perspektiv.

Forslagsstillerne viser til at på mange områder har ikke politikken oppnådd tilfredsstillende resultater. Vold i nære relasjoner må forstås som en grunnleggende likestillingsutfordring, fordi kvinner rammes hardest og mest alvorlig av slik vold. Nasjonale omfangsstudier viser at én av ti kvinner har vært utsatt for alvorlig fysisk vold fra partner, og at kvinner langt oftere enn menn opplever den typen gjentakende, kontrollerende vold. Også antall drapssaker i nære relasjoner og antall voldtekter de siste årene er blant de mest alvorlige problemstillingene for norsk likestilling. Fra et feministisk perspektiv er det tydelig at volden ikke bare er enkelthendelser, men også uttrykk for strukturelle maktforhold der økonomisk avhengighet, lønnsforskjeller og be-

grenset handlingsrom bidrar til å forsterke risiko og hindre kvinner i å bryte ut. Fordi vold i nære relasjoner får dyptgripende konsekvenser for helse, deltakelse og selvbestemmelse, representerer den et alvorlig brudd på kvinners menneskerettigheter og frihet, og krever derfor målrettede, likestillingsorienterte tiltak i forebygging, beskyttelse og oppfølging som må adresseres tydelig i en ny stortingsmelding.

Forslagsstillerne viser også til at Mannsutvalget leverte sin utredning NOU 2024:8 Likestillingens neste steg, i 2024. En ny likestillingsmelding vil være et naturlig sted å følge opp denne utredningen.

Kvinnekamp og likestilling er ikke et forbigående politisk prosjekt, men en nødvendig og fremtidsrettet innsats for et moderne samfunn. Alt tyder på at økonomien, arbeidslivet og demokratiet blir mer robust og mer innovativ når kvinner og menn har like muligheter til deltakelse og innflytelse. Å kjempe for likestilling er derfor ikke bare rettferdig – det er en investering i Norges fremtid. Motstand mot denne utviklingen er ikke et reelt alternativ, men et historisk tilbakeskritt. Likestilling er fremtiden, og kvinnekamp er kommet for å bli.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding om likestilling.

5. mars 2026

Grunde Almeland

Guri Melby

Abid Raja

